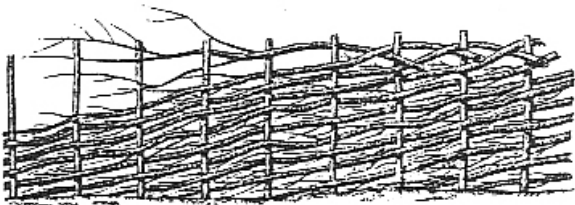

Sådan bygger man en dæmning

L. Petersen på Ølundgård lod i 1833 en dæmning opføre fra øen Sohoved og over til Galtehoved. Det var et kæmpe arbejde. Det følgende er et uddrag af Petersens egne optegnelser om dæmningsarbejdet:

Dette dæmningsarbejde begyndte den 28. februar 1833, og det første jordarbejde var omtrent fuldført til 1. juli samme år.

Det første arbejde var at køre med sten. Med vogne og slæder kørte vi store sten ud fra øerne. Vi lagde sten så langt ud, som vi var sikre på, at den bløde strandgrund kunne bære hestene. Den vinter havde vi ikke frost, så isen kunne have båret hestene; ellers havde det været det fordelagtigste at have lagt store sten udvendig fra den ene ø til den anden.

På de 200 favne (knap 400 m), hvor der ikke var sten, blev der sat risgærde i omtrent 1,5 alens (knap 1 m) højde. Ved siden af risgærdet blev der lagt tang og ovenpå tangen store sten, for at jorden ikke skulle blive skyllet bort af det almindelige daglige højvande, som er ca. 1,5 alen.

Jordarbejdet begyndte derefter. Fra øerne blev der, så langt ud som bunden kunne bære hestene, kørt omtrent 9000 læs jord ud. 12 mand gravede af strandgrunden og lagde jorden på tangen ved risgærdet. Så kunne vandet ikke trænge gennem gærdet længere.

Nu var det første arbejde da udført, og det var vel ikke det ringeste. Herefter begyndte vi at bruge hjulbøer. 12 mand gik i gang med hjulbøer, og der blev lagt brædder ud til at køre på. Det som skulle blive til inddæmnet strandjord var nu ganske tørt og frit for vand.

Arbejderne var delt i to hold med seks mand i hver. 2 mand læsser hele tiden på hjulbøerne og 4 mand triller jorden op på dæmningen. For hver kubikalen jord arbejderne kørte på dæmningen, fik de 2 skilling, for hver dag havde de 2 mark. 50 kubikalen havde 6 mand daglig oparbejdet. Dette jordarbejde med alle materialer beløb sig omtrent til 900 rigsdaler. Stenarbejdet med først at tage dem op af jorden, kløve dem, læsse dem på vogne og køre dem på dæmningen beløb sig omtrent til 550 rigsdaler - i alt 3000 læs sten.

I forbindelse med den større dæmning er der på syltengen opført en mindre dæmning med en længde på 60 favne (113 m), som beløber sig til 60 rdl. En længde på 140 favne (264 m) beløber sig til 70 rdl.

Oven på den inddæmmede strand er der altid et lille lag sand. Hvor der findes lergrund, er der omtrent 2 tommer grus over. Hvor der er vandløb til det inddæmmede, kan der snart blive godt græs. Det er en stor nødvendighed, at der er tilstrækkelige vandsluser til vandets afløb fra det inddæmmede, da det fine græs ellers løsrives af vandets bølger.

Min erfaring fra det inddæmmede er, at når der ikke er vandløb til det inddæmmede, og når der under gruset og sandet findes ler, tørvegrund eller fed dynd, må man uden opsættelse grave grøfter. Der skal være 15 alen (9,3 m) mellem hver rende. Det opkastede dynd

og ler kan holde på væden om græsrodderne.

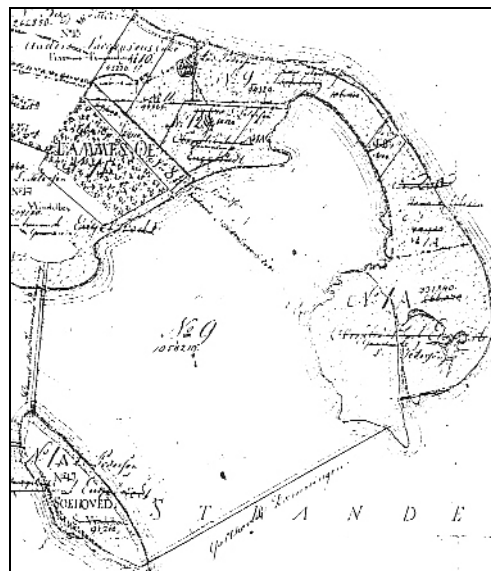
Vandgrøfterne kunne tænkes at være til skade for græsgangen, men de falder sammen igen på få år, og der bliver godt græs i grøfterne.

Inddæmningen var en god hjælp for Ølundgården, og inddæmninger af strandjord er vel altid en behagelighed, når der blot ikke hvert år sker skade på dæmningerne. Skulle der svares skatter og kommuneafgifter på den inddæmmede strandjord, ja, så måtte man hellere lade dæmningen svømme i havet ligesom tilforn.

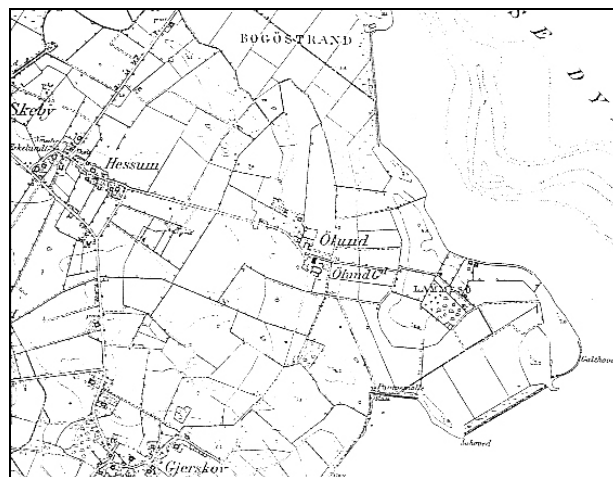
L. Petersen

Før dæmningsarbejdet begyndte, var Soehoved en af de mange øer ved kysten ved Odense Fjord.

Dæmningen mellem Soehoved og Galtehoved.

Land bag dæmningen, 1863.

Artiklen er digitaliseret efter bladet Lokalhistorisk Arkiv for Otterup Kommune nr. 34, februar 1994 af Margit Egdal til Nordfynsk.dk.